

Abonamente:

Pe un an . 750 Lei
Pe 6 luni . 390 Lei
Pe 3 luni . 195 Lei

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulevard Regina Maria Nr.
16. Tipografia „Aradul”
402

INSERȚII
se primesc după tariful la
Administrația financiară
și la toate agențiile de
publicitate. 402

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Intre teorie și faptă

Arad, 26 Iunie.

Strania concepție a lui Wilson care a dat o deslegare formală în spirit internaționalist unei biruințe strălucite a ideii naționale în organizația statelor va rămâne, pentru istorie, o manifestare enigmatică a posibilităților logice admise de spiritul omenesc. Cele patrusprezece puncte ale propunerii lui Wilson, care au determinat încheierea armistițiului din 1918 constituiesc azi o bază de acțiune pentru propaganda internaționalistă care urmărește răsturnarea ordinii stabilite.

Suntam prea aproape de evenimentele în care acțiunea lui Wilson a jucat un rol, ca să putem judeca în lumina istoriei acțiunea cugetătorului american, pornită dintr-o concepție cu totul izolată de mediul ambiant al politicii europene. Nu putem nici măcar desluși mobilul formulării celebrei propuneri al cărei succes, în fond, se datorește exclusiv fulgerătoarei ofensive militare a Aliaților. Fapt este că dacă n'ar fi existat acțiunea lui Wilson Germania ar mai fi încercat să reziste o lună sau două, dar în acest caz războiul s'ar fi terminat în așa fel încât pacea europeană ar fi devenit de mult o realitate completă.

Nici azi nu se poate ști cu precizie gândul intim al personajului în jurul cărui s'au făcut atâtea legende. Fost-a președintele Wilson un potrivnic al ideii naționale sau un înaltăș exponent al unei vâgii concepțiuni superioare care a nescotit spiritul timpului? Nimeni nu poate afirma cu precizie. Dar rezultatele acțiunii acestuia au fost de așa natură, încât corectivele cari s'au adus în cursul Conferințelor de pace „evangeliei” lui vor fi putut, pentru istorie, nimbul pe care nerăbdarea popoarelor obosite îl țesuse în jurul personajului care apărea ca un salvator.

Ce se poate spune azi despre Wilson e că el nu reprezenta o concepție colectivă. Și ceea ce a dat atât de mare autoritate intervenției lui a fost tocmai presupunerea că el reprezintă nu numai forța pe care o da investirea oficială de șef de stat și forța morală pe care o imprămută o concepție îmbrățișată de un întreg popor, care în cazul de față era marele și bogatul popor american. Această forță irezistibilă în momentele ce au precedat încheierea armistițiului, și care se presupunea că stă concentrată la spatele propunerii wilsoniene i-a dat inițiatorului ei rolul nedisputat de arbitru al păcii generale.

Peste cele 14 puncte ale formulei wilsoniene dominează principiul protecției minorităților bazat pe clauze cari nu numai că reclamă pentru populațiile minoritare ale statelor un tratament egal cu al populației dominante, dar acordă minorităților privilegii speciale cari le așează în situație superioară. Principiile wilsoniene și-au găsit, în linii generale, aplicarea lor în tratatele de pace.

Examinând aplicarea acestor principii în fosta patrie a lui Wilson, se poate vedea dacă ele reprezintă în adevăr convingerile poporului american și dacă sunt conforme spiritului timpului. Dintr-o sumară examinare a condițiilor din Statele-Unite se poate constata că învățăturile wilsoniene erau simple principii de export. Nu e vorba numai de severele re-

stricțiuni pentru așezarea streinilor pe teritoriul american, agravate din zi în zi, în ciuda umanitarismului lui Wilson, dar și de tratamentul la care sunt supuși aceia cari s'au așezat mai de mult în Statele-Unite. Ca urmare a unor fenomene de ordin economic, mare parte din muncitorii unor anumite industrii au rămas acolo fără lucru. Fără a se opri la alte soluții, guvernul american a luat o hotărâre: cetățenii americani rămași fără lucru să lucreze în alte țări, în alte țări, pe lucrătorii streini. Deciziunea e motivată pe principiul că cetățenii americani au privilegiul de a fi ocrotiți cei dintâi de către autorități, pentru cari e mai ușor a face o nedreptate streinului decât americanului de naștere. Va să zică, aplicarea privilegiului pentru populația dominantă.

Mergând mai departe, după același principiu, atunci când nici „pentru cetățeni” nu s'ar mai găsi locuri de întrebuințare, ar fi să-i împartă pe aceștia după naționalitatea de origine și, în prima linie ar fi favorizați cei mai vechii bășinași.

Unde sunt dar principiile pe cari reprezentantul Statelor-Unite le-a impus țărilor europene? Exemplul Americii este edificator. Ea însăși n'a putut suporta formula umanitaristă a drepturilor omului atunci când s'a pus în joc interesele americanelor.

Ceea ce se petrece în momentul de față în America să ne serve de exemplu. Concepția — să-i zicem utopică — a lui Wilson a fost expatriată. Aplicarea ei în Europa a întârziat cu mult refacerea și restabilirea completă a păcii. Geniul practic al poporului american ne dă indicațiuni precise asupra tratamentului ce se impune streinilor cari au năpădit țara noastră.

Catehismul wilsonian nu reprezintă — și nici n'a reprezentat — concepția poporului american. Ideile filosofului care a reușit să domineze conferințele de pace au rămas să reprezinte concepția internaționalistă-comunistă și trebuie tratate ca atare.

Un amestec de cântece, strigăte și durată de răz, câte-o suierătură prelungă și ascuțită și din când în când nechezatul vre-unui cal; cu un cântec era un tren ce plecase către câmpul de război. Când trenul se apropia de alvia Mureșului, cântecele încetau și privirile soldaților se îndreptau spre cursul apei. Din fiecare vagon zbura câte o bucată de hârtie albă în Mureș, ca s'o ducă apa departe, departe, cine știe unde.

Apoi trenul se depărta de râu și cântecele reîncepeau: în unele vagoane cântece sălbatece, săcuiști, iar în altele câte-o jale dădă românească.

— Auziți pe amărâții aceia? — strigă un săcui din când în când către tovarășii săi din „vagonul săcuiștesc”. Mergând să-și apere patria, ei cântă de jale... Ce popor lag! Și se uita chiorăș către un colț al vagonului...

În acel colț, un băiat ca de douăzeci și trei de ani îl asculta tăcut și îi înfrunța privirea. Odată, totuși, nu s'a putut răbda să nu-i răspundă:

— Aceia cântă din inimă. Dar voi, numai din gură. O să vedem pe front...
Atâta mai lipsea. Vagonul se prefăcuse

NOTE

Pentru ziaristii bolnavi

Arad, 26 Iunie.

Duminică, la 28 Iunie s. t., va avea loc în Pădurea Orașului Arad o mare serbare populară organizată de Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat.

Din sumele încasate la această serbare, precum și la atele organizate în diferite centre ardeleni, Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat va da ajutoare gazetarilor bolnavi și unora dintre cei actualmente în somn.

Stările grele de după război au înmormântat puținele gazete românești de dincoace de Carpați, iar cele înființate de diferitele partide politice pe ruinele unui trecut de lupte eroice, au dispărut după scurtă vreme fără ca cineva să-și mai aducă aminte de numele lor.

Mulți dintre vechii gazetari ardeleni au rămas astăzi pe drumuri. O samă dintre ei, istoviți de mizeriile trecutului, nu mai au energia necesară de-a părăsi orașele unde au muncit ani de-a rândul spre a-și căuta alinaș un adăpost pentru munca de toate zilele.

În asemenea împrejurări Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat, care, între altele, are ca scop și apărarea intereselor materiale ale membrilor săi, organizează serbări în diferitele oraș transilvane pentru a veni în ajutorul celor în neputința de a-și asigura pâinea de toate zilele.

Pentru Serbarea ce va avea loc Duminică, la 28 Iunie, publicul românesc din Arad și jur împrejur al mai vii interes. Unii dintre intelectualii noștri, între cari putem să amintim cu multă plăcere numele dr. Ioan Bogdan, medic veterinar, au dat o boce că știu să înțeleagă jertele pe cari presa ardelenă le-a făcut și să facă față nevoilor ei.

Toate aceste dovezi de simpatie pentru presa noastră, ne fac să sperăm că Duminică, tot Aradul românesc va fi în Pădurea Orașului la serbarea presei române.

Publicul nostru a ajuns — credem — să înțeleagă că sprâncana presa, își sprâncănește propriile interese și rosturile noastre pe aceste meleaguri.

Cursuri de vară pentru învățătorii minoritari

Ministerul Instrucțiunii a luat dispoziția să organizeze și anul acesta cursuri de vară pentru învățătorii minoritari de stat, cari nu cunosc bine limba.

Cursurile se vor ține pentru învățătorii din Ardeal la școala normală din Câmpulung (Muscet) iar pentru cei din Bucovina și Basarabia la școala normală din Câmpulung (Bucovina).

Se vor primi următoarele obiecte: 1. română, istoria și geografia țării.

Numărul cursurilor va fi de câte 250, iar durata cursurilor de la 10 Iulie până la 25 August.

Plecarea Suveranilor în străinătate

Joi seara la orele 10 și 32 minute Suveranii au plecat, cu un tren regal, din Sinaia, în străinătate.

Pe peronul gării Sinaia au salutat pe Suverani membrii guvernului în frunte cu dl. Ion Brătianu, lipsind numai dl. George Mărzescu; Casa civilă și militară a MM. Lor, dñii Romulus Voinescu, directorul general al Siguranței Statului, C. Petrescu, polișaiul orașului Sinaia.

Regele era însoțit de dl. comandor Colinschi, drul Romulo, dl. inspector Cărmărescu și dl. Pavelescu, director la CFR. Până la Jambolia i-a însoțit pe Suverani și dl. Romulus Voinescu.

Regina este însoțită de drele Adela, Contemir și Pău și de dl. colonel Rădulescu, ghidant regal. Suveranii se vor opri la Beid, unde vor petrece o zi ca suveranii jugoslavici.

Destinația Suveranilor este direct Paris, de unde regele va merge la Bagnole de l'Orse, iar regina la Londra și de a o la castelul Escher al infantei Beatrice, sora reginei, unde și petrece vara și principesa Ileana.

Regele va fi însoțit de la Paris de un colonel francez și de dl. Marius Poucet, atașat pe lângă persoana Lui.

Reorganizarea ministerului de industrie și comerț

Se lucrează la planul de reorganizare a ministerului de industrie și comerț.

Se pare că pe lângă direcțiunile din minister, se vor institui comitete consultative.

Aceste comitete vor fi formate din reprezentanți ai tuturor Camerilor de industrie și comerț.

Schimbarea configurației județelor ardeleni și basarabene

Numărul actual al județelor din Ardeal și Basarabia va fi menținut cu prilejul aplicării noii reforme administrative. Configurația unora din acele județe va fi însă modificată. Astfel din județele Târnava-Mare și Trei-Saune vor fi trecute unele părți județului Brașov, iar din județul Bălți o bună parte va fi trecută județului Iși, care-și va întinde hotarele peste Prut.

În Banat e vorba ca actualul județ Caraș-Severin să fie împărțit formându-se două județe cu capitalele la Lugoj și Caransebeș.

Românii la Paris

— Expoziția de artă românească. —

— Scrișoare dela corespondenții noștri. —

Vorbeam, zilele trecute, despre așa zisii „studenți români” dela Paris cari fac comunități militante, iar parte la manifestări împotriva ordinii stabilite în ospitaliera France, și ne compromitem până într-o măsură țării și intereselor noastre încât guvernul francez era mai mai să retragă, pentru atitudinea acestor agenți comunisti, bursele tuturor studenților români cărora ministerul de instrucție francez le acordă câte un ajutor de 250 franci lunar.

Noroc că, pentru opinia publică franceză, găsim o compensație în diferite manifestări serioase pe teren cultural și artistic, cari ne menajază simpatiile de cari ne-am bucurat totdeauna în Franța amică și primitoare. Printre aceste manifestări vom vorbi azi de una care ne-a adus mare succes.

Concomitent cu marea expozițiune de artă decorative dela Paris, înțelegem acolo și o expozițiune de artă românească veche și modernă organizată de muzeul național Luxemburg cu concursul „Fundațiunii Principelui Carol” și al societății „Amis de la Roumanie”.

Puș sub înaltul patronaj al Suveranilor noștri și al dlui președinte al republicii franceze, și având sprijinul oficialităților ambelor țări, expozițiunea organizată de muzeul Jeu de Paume, este menită să înfățișeze producțiile geniului artistic românesc pe care stre-

inătatea n'a avut ocaziunea să le cunoască și să le aprecieze.

Am sub ochi catalogul expozițiunii. Prima constatare fericită este aceea că organizatorii au selecționat cu multă grijă operele expuse și că în această alegere nu a dictat decât interesul artistic singurul care trebuia să călăuzească pe acei a căror dorință a fost să aibă binevoitoarea atențiune a sirenițății.

Successul moral a fost mare. Streinii cari abundă Parisul au avut ocaziunea să ne cunoască și să ne judece după manifestările statornicite în creațiunile artistice românești. Presa streină este plină de elogii, iar interesul pentru această expozițiune este tot mai mare.

În acest catalog comitetul organizator își înalță în primul rând gândul spre regretatul Leonce Benedite, care a încurajat și a luat parte la organizarea expozițiunii.

Umează apoi două studii: unul asupra „Artei și istoriei românești” datorit dlui Henri Fautillon, profesor la Universitatea din Paris și membru corespondent al Academiei române — autorul inspirațiunii ferice realizată de organizatori — și altul despre „Arta veche românească” datorit dlui G. Balș, membru în comisiunea monumentelor istorice, ambii cunosători indicați ai artei românești, în toate manifestările ei, pe

FOILETON

ILIE HÂRBU

— Schiță din vremea războiului —

I.

Un amestec de cântece, strigăte și durată de răz, câte-o suierătură prelungă și ascuțită și din când în când nechezatul vre-unui cal; cu un cântec era un tren ce plecase către câmpul de război. Când trenul se apropia de alvia Mureșului, cântecele încetau și privirile soldaților se îndreptau spre cursul apei. Din fiecare vagon zbura câte o bucată de hârtie albă în Mureș, ca s'o ducă apa departe, departe, cine știe unde.

Apoi trenul se depărta de râu și cântecele reîncepeau: în unele vagoane cântece sălbatece, săcuiști, iar în altele câte-o jale dădă românească.

— Auziți pe amărâții aceia? — strigă un săcui din când în când către tovarășii săi din „vagonul săcuiștesc”. Mergând să-și apere patria, ei cântă de jale... Ce popor lag! Și se uita chiorăș către un colț al vagonului...

În acel colț, un băiat ca de douăzeci și trei de ani îl asculta tăcut și îi înfrunța privirea. Odată, totuși, nu s'a putut răbda să nu-i răspundă:

— Aceia cântă din inimă. Dar voi, numai din gură. O să vedem pe front...
Atâta mai lipsea. Vagonul se prefăcuse

Într'un cazan ce fierbe. Priviri aprinse se îndreptau către bietul om și un potop de sudăime:

— Porc de valah!
— Câne spurcat!
— Mișel, trădător de patrie!
— Să-l aruncăm din tren, să numai spurcăm frontul cu el! Și câte altele.

În colțul lui, soldatul nostru își așeză coatele pe genunchi și se dăte gândurilor. Avea la ce să se gândească.

Fra Ilie Hârbu, învățătorul unui sat din munții Giurgului.

Ofțând mereu și încrețindu-și fruntea, își aducea aminte de școala lui și de copilașii sprințeni, cari, acum așteaptă zadarnic începerea anului școlar. A fost chemat pe neașteptate la război și nu-și primise salariul. Pe la oamenii din sat i-au rămas vre o cincizeci de măsuri de bucată. A rugat pe primul să le scoată și să le dea bătrânei sale mame, care acum e singură, fără nici un sprijin. Cine știe... oamenii is răi, n'o să le plătească.

Din când în când se vedea în școală, cu copilașii. I-se părea că le aude graul:

— Patria noastră se cheamă Ungaria... Se mărginește la război cu...

— Lupul și mielul. Un miel bea apă într'un părau...

— Venirea Ungurilor. Ungurii au intrat prin pasul Verezeac...

Cum drumurile către satul lui erau grele și depărtate, niciodată nu l-a vizitat vre-un revizor. Astfel, uneori, se simțea la largul lui și învăța pe copii despre Traian și Decebal.

Într-o zi însă, i-s'a infundat de-a binelea. Doi băieți, Ion Bucur și Niculae Cerbu, se bătușeră cu sulii de lemn. Ion scărmanase pe Niculae, așa încât au trebuit să l ducă pe brațe acasă.

Bătaia avu loc în curtea școlii și el a luat la întrebări pe Ion.

— Mă rog, — gemu băiatul, — ne-am jucat de-a Traian și Decebal...

— Și... de ce l-ai bătut pe Niculae?

— Că mă rog eu am fost Traian și el Decebal... De-ar fi fost numai atât! Dar tatăl lui Niculae îl era dușman și a venit cu gură mare la școală.

— Ce prostii înveți dumneata pe băieți? — întrebă pe sărmanul învățător amenințându-l. Lasă, că te spun eu domnului sol-găbirău, să te învețe minte...

A fost nevoie de intervenția primarului și a popii, ca să-l mai liniștească. Și... într-o bună dimineață s'a trezit cu revizorul în școală.

Revizorul s'a pus să întrebe pe copii, ungurești și românești și copiii răspundeau liniștiți la toate întrebările. Deodată se adresă și unei copilute din banca a treia:

— Ce fel de țară ești asta?

Copilutei i-se opri graul. Învățătorul cerca să-l facă vre-un semn, dar revizorul era cu ochii ațintiți asupra lui.

— Spune la minți, — mai zise revizorul încă odată, — iaște țara ungurești ori românești?

— Țară românească! răspunse acum copilă, răsufând ușurată.

Revizorul se făcu roș ca racul, iar învățătorul galben ca ceara.

— Ei, domnule învățător, li zise la despărțire, dumneata nici atât n'ai învățat pe copii, să știe în ce țară se găsesc...

Învățătorul își pironi ochii la pământ. La urma urmelor, revizorul avea dreptate. El învățase pe copii, că „patria noastră se numește Ungaria”, — dar niciodată nu le-a spus — în ce țară se află.

Dar, au trecut toate. Nu poate să uite însă întâmplarea de astăzi dimineață. Era la „raport” la domnul colonel baron Telekes, cu încă șapte ortaci, doi români și cinci săcui. Cine știe, ce-l apăsase pe colonel, că de-odată începu să le descrie o situație de pe câmpul de război. El nu prea asculta, gândurile lui zbura pe alina... pe la bătrâna sa mamă și pe la... fata popii din Valea-Neagră. Întelega numai, că e vorba de-o situație foarte disperată.

— Ce trebuie să facem într-o astfel de situație? Întrebă în sfârșit colonelul și aștepta cu zămbetul pe buze răspunsul soldaților.

Dar, nu-l dete nimeni nici-un răspuns. Colonelul atunci i-se adresase lui.

Ilie Hârbu! Spune dumneata... Ca trezit

Mica publicitate

Caut guvernanta româna din familie bună.
Dr. Hojăran, avocat Arad. (1342)

Arhitect diplomat T. CIOBAN

construiește edificii publice, particulare și stabilimente industriale. Execută cu tot felul de renovări și reparații. (1341)

Biroul: Strada Românului Nr. 7.

Insertii se primesc
la Administrația ziarului.

„ASTRA“

Prima Fabrică Română
de Vagoane și Motoare
S. A. Arad

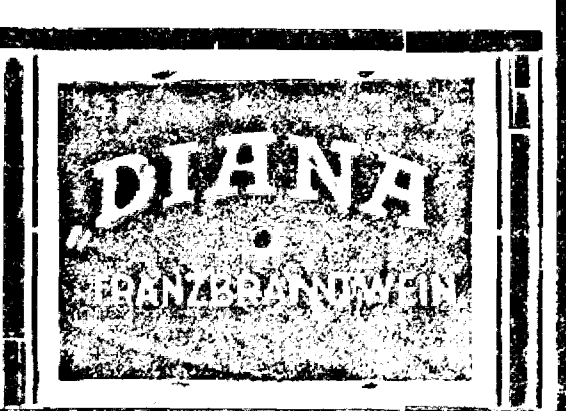
Adr. telegr.: VAGONASTRA
TELEFON: 694 și 900

SECȚIA MOTOARE: Automobile pentru circulație în orașe, stabiliment de băi, și pentru circulație interurbana. Camioane cu transmisie prin cardan, sau lanțuri. (Încărcătură 3 tone). — Automobile cisterne pentru transporturi de ulei, benzină și petrol. Capacitatea 3550 litri. Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP. — Strunguri de precizie pentru tăierea de ghevinduri Withworth sau milimetrice. Distanțe între vârfuri 1000—1200 și 1600 mm. Presă cu excentric cu cursă de 8 tone. Piese de automobile pentru automobile de lux și camioane de orice marcă. — Piese pentru motoare de benzină de orice marcă.

Produsele noastre se pot procura cu prețuri originale de fabrică dela magazinele de consignatie mai jos notate:

Arad: Intreprindere de Mașini și Automobile str. Alexandri nr. 6.
Brașov: „Silvania“ Intreprindere Tehnică S. A. Piața Boilor nr. 7.
Cernăuți: „Mecano“ S. A. Piața Unirii numărul 9.
Cluj: Blaga Emil, Piața Ștefan Cel Mare numărul 3.
Lugoj: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj.
Oradea-Mare: „Economia“ S. A. p. t. Comerț și Indust. Piața Mihai Viteazul 1.
Sătmăr: Frații Prinț, Turnătorie de Fier și Fabrică de Mașini
Sibiu: Compania Anglo-Americană, Bretter Promenade.
Târgu Mureș: Biró E. Ing. mech. întreprind. tehnică Strada Ștefan V. 1a.
Timisoara: Schwäbischer Land-wirtschaftsverein, Giora-gasse 5.

Reclama o sufletul comerțului

care o înfățișează cu toată competența, sub raportul valorii, al evoluției și al avântului luat în ultima vreme.

Di Henri Fauillon ne arată ca pe un „popor puternic și înălțător, cu sufletul deschis oricărei forme de cultură și foarte credincios cultului sale propriu, plin de aspirațiuni visătoare, sensibil și solid, rustic și rafinat“. Și mai departe: România, a cărei unitate politică este recentă, se menține ca națiune din vremurile cele mai îndepărtate.

Care-i sursă forțelor? Limba, în care o'a renouat, obiceiurile, amintirile, eroii, cătetele de o tristețe și o veselie delicioasă, în sălășit ariele.

Și ca încheiere: „România-Mare contemporană nu ne prezintă în această expozițiune, o improvizațiune de cultură, ci un prezent și un trecut care se completează. Ei nu este o construcțiune politică pură, un sistem de idei, ci putere de echilibru și invențiuni, indispensabilă comunității europene și scumpă amicitiei franceze“.

D. G. Balș scoate în relief frumusețea artei vechi românești, și caracteristicile ei în decursul vremii.

Pentru vizitatorul curios să cunoască fundamentele artei, aceste indicațiuni sunt extrinsec de prețioase, ele contribuind să înălțăm și să dea expresiunea cuvenită sentimentelor și ideilor care se degajează de operele expuse. Cu aceste noțiuni spectrul este în măsură să judece într-o justă valoare genială artistică românească, încheiat în fresce, icoane și broderii, în pictură și sculptură și să ne vadă așa cum suntem, cu sufletul deschis pentru orice acțiune înălțătoare, pentru orice îndeleticire nobilă.

În sfârșit d. Jean Cantacuzino consacră un studiu picturii moderne stăruind mai ales asupra personalității măestrilor noștri, în fruntea cărora se desprinde genul artistic al lui Grigorescu.

Din arta veche românească frescele, icoanele sculpturile, broderiile și argintăriile ocupă săli aparte. Acestea au atras îndeosebi luarea aminte a streinilor, iar pictura și sculptura modernă, în opere selecționate cu rigurozitate, vizitatorii au apreciat gradul de dezvoltare la care au ajuns.

Expoziția dela Jeu de Faune a fost deci, pentru mulți o revelație. Ea a dat prilejul să se vorbească de noi și să fim așezați într-un cadru pe care mulți nici nu-l bănuiau. Este un succes moral al cărei merit revine aceluia care a aranjat această expozițiune.

Coresp.

Anglia și pactul de siguranță

London, 25 (Rador). — D. Chamberlain a făcut așeză în Camera Comunelor o lungă expunere a chestiei pactului de siguranță. Ministrul de externe a declarat că siguranța Angliei nu rezidă în căutarea unei zolări imposibile, dar în întrebuintarea chibzuită și prudentă a influenței și puterii britanice pentru asigurarea păcii și împiedicarea războiului.

Obligațiunile Angliei trebuie să fie definitiv limitate la frontiera dintre Germania pe de o parte și Franța și Belgia pe de altă parte.

D. Chamberlain a încheiat arătând că propunerile făcute oferă perspective ferice pentru o lume mai bună și mai pacifică, dar ele nu vor duce la nici un rezultat fără colaborarea britanică. În încheiere de-a făcut un apel călduros Camerei Comunelor și întregii țări pentru ca din această colaborare să facă o politică națională.

dintr'un vis, poate, fără să-și dea seama de ce-ace spune, el îi răspunde:

— Atunci... ne predăm...
Colonelul sări ca mușcat de șarpe.

Spumegând de mânie, îl prinse de umeri, scuturându-l cu putere.

— Ah, valah nemernic! Și cu astfel de oameni să alungăm noi pe ruși? Piei dinaintea ochilor mei, lasle. Aceasta e singura însușire a valahului: lasitate!

— Ilie Hârbu voia să dea și el o explicație, dar colonelul îl opri brusc:

— Să nu zici vre-un cuvânt, că te trimit pe lumea cealaltă — îi spuse, amenințându-l cu revolverul.

Apoi, aruncându-i o privire de neînchipuit dispreț:

Tu n'ai să pleci pe câmpul de război, ci vei rămâne în cazarmă. Nu îți vom da prilej să ne vinzi rușilor, trădător de patrie, ce ești...

În curtea cazarmei întâlni pe un ofițer român și îl povesti cele întâmplate.

— Hm, — îi zise ofițerul zămbind, — tu crezi că nu te vor trimite pe front? Ar trebui să trimiți un ugar în locul tău, ori, un jidan. Dar pielea de român e mai rezistentă, tu te numai și te gâti de drum, ca ori care altul...

Așa s'a întâmplat, și auzim, — iată-l și pe el, la drum... La gară, voia să se urce într-un vagon cu soldații români, dar colonelul i-a dat ordin să treacă în vagonul sâcilor...

Sate după sate se perindau pe dinaintea lui. Din când în când strabăta până la dăsel glasul doinelor românești din vagoanele îndesate cu soldați români și uneori strigătel:

Cronica teatrală

„Năzdrăvăniile divorțului“ comedie bufă în trei acte de Bisson

Arad, 26 Iunie.

Artiștii Teatrului Național din Cluj, ne au rezervat, pentru seara zilei de 25 Iunie, o frumoasă surpriză: un ansamblu de elită într-o piesă — dacă nu bună — foarte nimerită pentru zilele de azi, când publicul nu mai are răbdare de a asculta lungile tirade ale teatrului clasic.

„Năzdrăvăniile divorțului“ nu este o comedie propriu zisă, ci o aglomerare de situații comice. Subiectul ar fi următorul:

Muzicantul Henri Duval este căsătorit cu Diana fiica dnei Bonevard, o fostă baleristă. Acest Henri Duval are un prieten Campeaux, care este tipul lichidității din societatea de azi, cu cele mai frumoase păreri despre oricare persoană pe care o are în fața, nescăpând niciodată ocazia de a o critica față de oricare altul. Dar acest Campeaux mai are și mania de a iubi aceleași femei pe care le iubea prietenul său Duval, deci și candidatul de a putea ajunge amantul Dianei.

Dar să revenim. Tânărul muzicant declinsurat de zece luni nu reușește să termine nici o operă muzicală, din cauza venicilor certe din casă, când cu nevasta, când cu socra și în urma unui violent găsdui Duval lovindu-și nevasta această divorțează. În actul al doilea fostii soți aflăm că s'au căsătorit într'un chip foarte ciudat. Duval cu dsoara Gabriela Borgeauf, iar Diana cu di Borgeauf, cu alte cuvinte muzicantul va avea de soacra pe fostă lui soție și pe deasupra și pe fostă soacra, care se ține scaiu de ficăsa. Mai aflăm că Diana s'a căsătorit din conveniență și deci nu are nici un motiv serios de a rămâne soția lui Borgeauf. Asistăm un act întreg la situații din ce în

ce mai comice, până ce autorului i-a venit în minte ultima: acia de a aduce în scene pe regretatul de toți, pe Campeaux.

Odată intrat în scenă finalul se vede clar: Diana va divorța de Borgeauf pentru a se remărita cu lichidul de Campeaux. La toată această aglomerare de situații mai la pte și un personaj de umplutură. Corbillion, fost răpănat de vas și care este anchidul lui Henri Duval.

Acesta este întreg scheletul comediei dlui A. Bisson.

Interpreta ea după cum am spus la început s'a bucurat de cele mai ferice alegeri. Rolul lui Borgeauf a fost admirabil acos în relief de talentul cunoscutului artist I. Stănescu Popa. Ip Duval am avut deosebită plăcere să-l vedem pe Neamtu Otonel, iar în fostul căpitan de vas pe di Mișu Ștefănescu, care pe lângă marele-i talent a știut să poarte și o mască din cele mai ferice. Rolul dnei Bonevard a fost sustinut cu multă artă și haz de dna Natalia Ștefănescu, iar cel al Dianei de dna Ecaterina Stănescu Popa. Foarte corect în rolul Gabrielei, dna Nanața Hodos. Restul ansamblului la aceeași înaltăime.

Dispăcăm se vede și din subiect, comedia este de moravuri, dar nici decum morală, deoarece acțiunea este așa fel condusă, că toți sunt dela început pentru căsătoria Dianei cu Campeaux. Să o socotim morală pentru nenorocirea lui Borgeauf, care la bătrânețe este apucat de boala însurăturii ar fi prea banal, oricum însă comedia a plăcut și s'a răs cu multă poftă.

Rep.

Acțiunea criminală a comuniștilor împotriva Franței

Paris, 24. — În urma d'acției făcute în Camera de d. Painlevé, primul ministru, privitor la înțelegerea comuniștilor francezi cu Abd-el Krim, s'au o perat, în Paris și în provincie, peste 300 de arestări de comuniști.

Procurorul general de pe lângă Curtea din Paris, examinează numeroase dosare relative la mai mulți fruntași comuniști, parlamentari, amestecați în propaganda anti-franceză și antimilitară din Maroc.

Guvernul are dovezi că Abd el Krim, care asasinază soldații francezi, luată prizonieri, e în strânse legături cu fruntașii comuniști și s'a primit din partea a acestora numeroase informațiuni relative la situația de pe frontul francez.

Comuniștii au făcut și fac șiponaj în armată. Există documente din care reiese că ei au îndemnat pe Abd el-Krim să continue

războiul împotriva Franței, deoarece soldații francezi, grație propagandei făcute de dânsii, nu vor să lupte (?).

Opinia publică franceză e profund indignată împotriva comuniștilor.

După senzaționalele declarațiuni făcute de d'ni Painlevé, primul ministru și Briand, ministrul de externe, în Camera, s'a făcut dovada că bolșevicii francezi și străini, prin propaganda lor criminală, urmăresc distrugerea prestigiului Franței în exterior și revoluția în interior.

Până și o parte din socialiști, dezaprobat acțiunea criminală a comuniștilor.

În diferite centre ale Franței s'au confiscat numeroase broșuri și afișe comuniste prin care se îndemna soldații să nu se supue șefilor lor.

Currentul naționalist câștigă zilnic teren.

Fostul împărat Wilhelm se agită

„Neue Wiener Journal“ află din Higa, că mutarea domiciliului fostului împărat Wilhelm, în localitatea balneară Noordwyk a fost contramandată în ultimul moment.

După înapoiera fostului moștenitor german în Germania și mai ales după alegerea lui Hindenburg ca președinte al republicii germane, speranțele exkaiserului cu privire la posibilitatea înapoierii sale în Germania au spozit.

S'au făcut sondări în această privință atât în Olanda, cât și în Germania. Nu se știe încă, dacă aceste sondări au pătruns în Ger-

mania până la tocul hotărâtor, adică până la președintele Reichului nici nu se cunoaște eventualul răspuns al lui Hindenburg.

La schimb se anunță, că guvernul olandez s'a pronunțat hotărât împotriva intențiunilor fostului împărat. În aceeași timp, organele poliției de supraveghere au primit instrucțiuni să fie mai atente. Dat fiind însă faptul că cererile guvernamentale olandeze, contrar temerilor din trecut, consideră atitudinea lui Hindenburg în prezent corectă și întrucât există indicii că Hindenburg a rupt — de când a fost ales președinte —

legăturile personale cu fostul Docrn, guvernul olandez și a schimbat părerea cu privire la exkaiser.

Față de această situație, guvernul olandez nu se mai opune unei situații trecătoare a domiciliului exkaiserului.

Fostul împărat a renunțat însă să se mai ducă la Noordwyk. El speră că va putea face o călătorie de vară la Germania.

Sofia eximpăratului pleacă la Hamburg, indiferent dacă soțul ei va mai rămâne sau nu la Doorn. Acest fact e viu comentat în cercurile curții și societății olandeze. Hotărârea soției eximpăratului de a se duce pentru o cură îndelungată la Hamburg în Germania, se atribuie unor neînțelegeri familiare, ori au dms, în cele din urmă, la această despărțire trecătoare.

Cauza neînțelegerii pare a fi însă de natură politică și în legătură cu alegerea președintelui Hindenburg.

Exkaiserul nu risca anumite speranțe în această privință, cari au rămas însă nerealizate. Dispozițiune privitoare la tactica ce trebuie urmată în viitor, au turburat în cele din urmă parearea căsătoriei din Doorn.

Călătorie diplomatică

În cercurile Ministerului de Externe și în cele diplomatice se dă ca sigură știrea că dl I. G. Duca, ministrul de externe, va pleca în curând la Sofia.

Este știut că dl Duca, cu prilejul vizitei dlui Tankoff, premierul bulgar la București și acum în urmă cu ocaziunea trecerii dlui Kalfoff, ministrul de externe al Bulgariei, prin România, a primit invitațiunea de a merge în Bulgaria. Scopul vizitelor dlui Tankoff și Kalfoff la București era de a se stabili o apropiere între România și regatul dela sudul Dunării și întoarcerea acestor vizite de către dl Duca are semnificație, în afară de curtoazia diplomatică, a unui pas înainte către apropierea româno-bulgară.

Data vizitei dlui Duca la Sofia încă nu este fixată. Informațiuni din cea mai bună sursă arată că, principal este stabilit ca dl Duca să fie la Sofia în cursul lunii Iulie.

Correspondențele diplomatice continuă actualmente și nu se așteaptă pentru fixarea certă a vizitei decât un răspuns al domnului Duca.

Din aceeași sursă se afirmă că este posibil ca dl Duca, dela Sofia, să meargă la Alera.

Scopul acestei vizite ar fi identic cu acela al călătoriei la Sofia: Stabilirea unei mai intime apropieri și colaborări diplomatice între România și Grecia.

Conferința statelor succesoare

Praga, 24. — Conferința statelor succesoare pentru datorile de înainte de război a fostei monarhii se va deschide la Praga la 24 Iulie și va fi prezidată de un delegat a Comisunii de reparațiuni.

Vizite ministeriale în Banat și Ardeal

După congresul liberal din Deva primul ministru a fost în comuna Dobro și de acolo a vizitat Prefectura județului Caray-Severin din orașul Lugoj.

D'ni Vintilă Brătianu și Al. Constantinescu au vizitat Petroșanii.

coafina să ocărăscă pe căpitan. Bubuiturile de tun erau tot mai puternice. Soldații își astupau urechile și stăteau gata. Priveau nedumeriți pe colonel și așteptau porunca de plecare.

După vre o jumătate de ceas colonelul își îndreptă ochiiul către pasul Verecke și... îl apucară tremurături în tot trupul. Iavering și îngâbenind, cu glas de jumătate, ordonă... retragerea.

A fost o retragere disperată. Cu sgomnul asurzitor al bubuiturilor de tunuri se amestecau sâdălnii și blesteme și câte-un:

— O Doamne!

Când soldații cari fugeau dela linia de foc detersă cu ochii de regimentul lor, se porni potopul celor mai grozave blesteme.

— Mișilor! V'au syleptat să veniți în ajutorul nostru... Phii! Trădători de patrie!

În ziua următoare colonelul a fost arestat, între cei cari trebuiau să-l escorteze a fost și Ilie Hârbu. Dar el se duse la căpitan.

— Domnule căpitan, — îi zise dacă e cu putință, alegeți pe altul, pe un ugar. Domnule colonel m'a vălămat prea adânc și nu pot să-i fac cinstea să-l escorteze. Doar la desbateră procesului, ca martor, voin cerca să-i dau vre-un ajutor, să vadă și el cu ochii, cum e lăsitătea unui învâțător român...

După vre-un ceas, colonelul, escortat, trecu pe lângă Ilie Hârbu și fu apucat de același tremurături.

Iar Ilie Hârbu îl privi cu milă...

Septimiu Popa

Reglementarea excursiunilor școlare

Excursiunile școlare au, pentru majoritatea copiilor, — cari sunt săraci — o deosebită importanță în vederea desăvârșirii educației elevilor. Multe din aceste excursiuni însă pentru cari statul făcea sacrificii, erau organizate cu o lipsă de program și de metodă care le anihila deosebitul rezultat așteptat. În scopul remedierii răului, ministerul școlilor a alcătuit un fel de statut al excursiunilor cu ajutorul cărora se pot culege din călătoriile elevilor toate roadele pentru înbogățirea minții, simțirii și cunoștințelor.

Dăm aci, în rezumat, măsurile pe cari luat ministerul instrucțiunii spre a asigura buna organizare a excursiunilor:

1. Excursiunile formează în activitatea școlară o lucrare obligatorie atât pentru elevi, cât și pentru toți profesorii — prezența fiecăruia din ei fiind utilă în timpul excursiunilor atât pentru stabilirea unui contact mai intim, datorită cărui pot influența fericit asupra elevilor, cât și pentru coordonarea și folosirea tuturor cunoștințelor pe cari le oferă dăruie o excursiune.

2. Excursiunile obligatorii vor fi excursiuni de câte o zi, în localitățile apropiate de orașul în care e școala. Și după încheierea cursurilor se va face un număr obligatoriu de excursiuni.

La excursiunile mai mari de cât o zi, ministerul instrucțiunii va ușura mijloace de transport și găzduire.

4. La toate excursiunile se va căuta colecționarea unui material, cât mai bogat: se vor lua schițe, se vor face descrieri din cari, cele mai bune vor fi publicate.

5. Activitatea în această direcție va fi controlată îndeaproape de ministru. În statul personal al fiecărui profesor se va nota favorabil îndeplinirea perfectă a sarcinii de educator.

Mai departe, ministerul instrucțiunii dă o serie de îndrumări cu privire la organizarea tehnică a excursiunilor, insistând cu deosebire asupra ordinii desăvârșite care trebuie să domnească tot timpul excursiunii și asupra permanentului control și supravegheri a elevilor, în scopul de a se evita vre-o nenorocire sau accident.

Trecând la strângerea fondurilor necesare, ministerul arată că ele trebuie să se facă în condiții favorabile.

Înaintea asigurării prin serbări școlare, subvenții dela primării, prefecturi și bănci locale. Contribuția elevilor să fie în raport cu situația materială a părinților. Cei săraci dar sărguitori vor fi luați cu totul gratuit, creându-se astfel și o solidaritate școlară — un prim și important pas spre educația socială.

În de comun acord cu ministerul de comutații s'au fixat reduceri de 50—75 la sută pentru toate excursiunile școlare, iar în urma intervenției la regiunile locale, se vor libera raui în cari elevii să-și ducă bagajul.

Instrucțiunile ministerului instrucțiunii fixează apoi obligativitatea vizitei medicale înainte de excursiune, precum și modul cum se vor distribui între profesori sarcinile excursiunii.

Prețioase indicații se dau cu privire la modul cum va decurge excursiunea: în primul rând se vor vizita instituțiile de cultură, stabilindu-se astfel relații cu profesorii și elevii locali.

După înapoierea se vor încheia complet socoteliile și se va depune restul banilor în casa comitetului școlar, făcându-se și un raport amănunțit al excursiunii ministerului instrucțiunii.

Se insistă cu deosebire ca școlile să îngrijească să aibă fonduri suficiente spre a nu rămâne cu excursioniști pe drumuri sau a apela la caritatea publică. Toate excursiunile trebuie să fie exemplare.

Cu privire la excursiunile în străinătate, acestea au nevoie de o aprobare specială care se va da numai în împrejurări excepționale, atunci când ministerul va aprecia necesitatea excursiunii și seriozitatea organizării, care e legată de numeroase greutăți tehnice și în care selecționarea elevilor cere o deosebită atențiune.

În încheiere, ministerul instrucțiunii se ocupă de buna organizare a cursurilor.

Noi dorim ca măsurile luate de ministerul instrucțiunii să fie urmate cu precizie de toate școlile de orice categorie ar fi ele, deoarece avem convingerea că excursiunile școlare sunt unul din cele mai fericite mijloace de educație și instrucție, bine înțelese deci ele se fac în condiții favorabile.

Faptele teroriștilor ebreiști vor spore la lumină

Budapsta, 25. — Căteva de Apel din Budapesta a hotărât să se înceapă noua dezbateri în procesul intentat de Asociația Ebreilor ziari-tului Felek de la „Vilag”.

Acești scrisese pe timpul procesului atentatorilor care au aruncat în aer clubul socialist, că făptuitorii trebuiesc căutați la Asociația ungarilor care se deșteaptă. Tribunalul l-a condamnat pentru aceasta la 5 milioane coroane amendă.

Odată cu hotărârea de mai sus Căteva de Apel a dispus să se cerceteze din nou toate procesele ce s'au intentat ebreiștilor și toate dovezile ce s'au adus vreodată împotriva lor.

Rezoluția Curții de Apel a făcut senzație în toată Ungaria, întrucât se știe, că Asociația Ungurilor care se deșteaptă, protectora regimului horthyst și autoarea aproape tuturor crimelor ce s'au comis de cinci ani în numele reacțiunii, este cea mai influentă dintre organizațiile sovietice.

Marile serbări de parc ale Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat

vor avea loc în Pădurița Orașului Duminecă în 28 Iunie a. c.

În tot timpul serbării va cânta Orchestra Militară.

Publicului i se rezervă cele mai uimitoare surprize.

Bilete se află la Librăria Diecezană și la Concordia.

Acordul franco-spaniol a intrat în vigoare

Berlin 25. — Acordul realizat la cea de a doua sesiune a conferinței franco-spaniole din Madrid, a intrat acum în vigoare.

Vapoarele de război spaniole au ancorat la Oran, Nemours, Algieras și Malaga. S'au putut asigura cooperarea serviciilor aeriene.

Doamnele

cari doresc să ofere prăjituri pentru bufe-tul serbării de parc a Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat, sunt rugate să le trimită Duminecă după masă (începând dela 3 p.m.) în Pădurița Orașului.

Tratatul româno-ju-goslav

Tratatul româno-ju-goslav se apropie de sfârșit. Delegații au ajuns la o înțelegere asupra chestiunii Porților de fier. Au rămas nelămurite unele puncte de detaliu, dar — sperăm — ele vor fi rezolvate în scurtă vreme și asupra lor, încheindu-se astfel o convenție româno-ju-goslavă care va fi semnata comisiei internaționale dinaintea. Această comisie va ține o sesiune la 25 c. la Bratislava, unde vor merge și delegații români.

Foamea în Basarabia

Tighina. — În mare parte a jud. Tighina este o mare lipsă de grâu și porumb. În unele comune, cum este Comrat, se semnalează cazuri de adevărată foamete, familii întregi neavând ce mânca. Sitenii la corpore, se prezintă autorităților și le cer hrană. Guvernul a luat măsuri pentru o grabnică ajutorare a celor lipsiți.

Festivitățile culturale a lucrătorilor tipografi

Imediat, după serbarea populară a Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat, urmează grandiosul concert de emulație a lucrătorilor tehnici ai presei. Despartământul Arad al Uniunii lucrătorilor grafici din România, aranjează o emulație de cântări cu participarea corurilor lucrătorilor tipografi din Cluj, Oradea-Mare, Sibiu, Timișoara și Arad, în Palatul Cultural, Duminecă, 28 Iunie, seara la orele 9. În Luni, 29 Iunie, în Pădurița Orașului, o frumoasă serbare populară cu distracții variate. Ambele manifestări culturale fiind aranjate pentru scopuri pur umanitare, indemnăm publicul românesc să le sprijine.

Serbarea de Parc a Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat

Duminecă, la 28 Iunie a. c. va avea loc în Pădurița Orașului o mare serbare de parc a Presei Române, care va fi o senzație a sezonului. Bilete de intrare se află la Librăria Diecezană și Concordia.

Se caută

2 camere și o bucătărie nemobilitate. Se plătește bine. Adresa la ziar sub »Voiajore».

Se caută

un apartament mobilat compus din dormitor, sufragerie și bucătărie cu vasele necesare pentru 2 persoane. De preferat la parter. A se adresa la ziar sub »Comercianți».

Creditele Băncii Naționale

Banca Națională face pregătiri în vederea acordării de credite mai largi, pentru muncile agricole din toamnă.

Ciocniri sângeroase între comuniștii bulgari și armată

Sofia, 24. — Ieri un detașament militar a surprins aproape de satul Svelins banda de conspiratori comandată de comunistul Ganeff cu care a angajat o luptă sângeroasă. În cursul luptei a fost omorât Mitu Ganeff împreună cu 7 tovarăși ai săi. Dintre bandă și a scăpat cu viață numai Ivan Igatovici, care a fost luat prizonier.

Capitanul Pop Dinceff, comandantul detașamentului militar a fost grav rănit împreună cu alți trei soldați și doi țărani poterași.

Seara soldații din detașament s'au retras în orașul Hascova, unde au purtat în triumf, înfipite în prăjini, capetele bandiților omorâți expunându-le vederii publice, pentru a face înmormenie.

Sofia, 24. — Ministrul Boboșevski venind cu automobilul din Vrața spre Sofia a intrat în zona unde avea loc o luptă violentă între un detașament militar și o bandă de comuniști. Ca prin minune ministrul Boboșevski a reușit să treacă această zonă fără a fi rănit. Aproape însă de Harapa Coană automobilul ministrului s'a defectat, așa că d. Boboșevski a fost nevoit să-și continue drumul pe jos, până a dat de el un automobil care l-a transportat la Sofia.

Bibliografie

A apărut în editura: «CARTEA ROMÂNESCĂ»:

Biblioteca Miuerva Nr. 113. Ivan Turgheneff: „Faust”. Traducere de Nicolae Pastia. Prețul lei 8.

I. Simionescu, profesor universitar, Iași: „Oameni Alesi”, I. Străinii, ed. III. Prețul lei 40.

Se află de vânzare la toate librăriile din țară.

O nouă descoperire a d-rului Levaditi

— Comunicare la Academia de științe din Paris. —

Paris, 23. — Profesorul Reux a făcut ieri o comunicare la Academia de științe în privința experiențelor colaboratorului său Levaditi, care a realizat un corp nou, conținând 15 la sută arsenic și 41 la sută bisulfat, pentru tratarea sifilisului. Levaditi a făcut injecțiuni intramusculare la 30 bolnavi, iar efectul terapeutic a fost remarcabil. Treptat au dispărut după prima injecție toate simptomele sifilisului foarte re-

Directia „Adevărului Literar și Artistic”

a fost încredințată cunoscutului scriitor M. Sevastos.

„Darul Voevoșilor”

În editura „Ramuri” din Craiova a apărut într-o splendidă ediție „Darul Voevoșilor” — un act în versuri — de Ștefan Balcești. Prețul lei 30.

Examinarea situației salariaților streini în Ardeal

Lucrările începute de comisiunile mixte înăcrinate cu revizuirea situației streinilor continuă cu multă asiduitate în tot cuprinsul Ardealului.

În unele localități lucrările sunt atât de avansate încât ele vor fi terminate în cursul acestei săptămâni, iar în marile orașe dat fiind numărul mare de streini comisiunile vor avea de lucru până la sfârșitul lunii.

Din cercetările făcute până acum și din rapoartele delegaților muncitorești reiese că ministerul muncii a procedat cu multă ușurință în chestia streinilor. Astfel s'au dat avize favorabile de sedere în țară streinilor

Serbarea de parc a Presei Române

va avea loc în Pădurița Orașului, în ziua de 28 Iunie a. c.

Bilete de intrare se pot reține la „Librăria Diecezană și Concordia”.

Numeroase arestări de ofițeri în Grecia

Salonic, 25. — Din ordinul ministrului de război au fost arestați un mare număr de ofițeri din garnizoana locală, acuzați că pregăteau o nouă lovitură de stat.

Arestările susțin însă, că nu au pregătit nici o lovitură de stat, dar au semnat protestul contra condițiilor formulate de jugoslavi, ca preț al reînnoirii alianței militare sârbo grecești, întrucât considerau aceste condiții ca inacceptabile.

În localitate se așteaptă sosirea generalului Pangalos, pentru a rezolva chestiunea ofițerilor arestați, cu care pare că se solidarizează și restul camarazilor lor.

Cine vrea să petreacă admirabil o seară

Nu trebuie să lipsească dela Serbările presei cari vor avea loc în Pădurița orașului, Duminecă în 28 Iunie a. c.

— Dr. Edmund Sedlac, fost medic primar spital public, neurolog psihicater, și a început consultațiunile în Arad Consultă pentru boale de nervi și saftlești 9—11 și 3—5. Str. Marie Chendi (fosta Kolcsay-u.) sub Nr. 1—3. 1333

Călătorii sosiți la Arad

În ziua de 26 Iunie.

Hotel „Crucea Albă”: E. Wellz voiajor Timișoara, M. Ionescu avocat București, I. Tomescu inspector la Ministerul Muncii București, dr. N. Hegedus Seim, Novitzcu C. comerciant Budapesta, Mano Frisch comerciant București, R. Petzold dir. Sibiu.

Hotel „Cornul Vânătorului”: Elena Purin profesoară Reșița, I. Bosniac proprietar Văța-de-jos, Biro Elek ziarist Oradea-Mare, Balogh A. comerciant Sipa, T. Zirovici restaurator Curtici, Hamos S. hotelier Semlac, A. Schender comerciant Budapesta.

Hotel „Central”: Usci Turec, comerc. Chișinău, I. I. Fia h inspector de bancă București, Henri Sragher comerciant București, P. Goldenberg comerciant T. Măgurele, K. Scholer comerciant Ellerfeld, Y. Fleischer comerciant Viena, Ronai L. comerciant Budapesta, M. Klemann industriaș, Viena, Ring R. dir. Budapesta, A. Beer Oroshaza, Staubach P. Budapesta.

INFORMAȚIUNI

Consiliul de Revizie

recrutării clasei 1926 pentru județul Arad va fi prezidat de către dl general de brigadă Ioan Anastasia, șeful comandamentului teritorial.

O bancă a refugiaților

Suntem informați că în scurtă vreme va lua ființă, în localitate, o bancă a refugiaților împroprietăriți în cuprinsul județului nostru, în care se vor afla și refugiații din județul Timiș-Torontalului.

Serbarea de parc a Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat

va da prilej tineretului să se amuzeze admirabil.

Chioscul din Pădurița orașului va fi transformat, pentru Dumineca seara, în sala de bal.

Nici unul dintre cei ce iubesc dansul nu va lipsi.

O rară expoziție la Palatul Cultural

Toți cei cari au contact cu arta grafică, să nu piardă ocazia de a vizita frumoasa expoziție de imprimare, aranjată de Uniunea Muncitorilor Grafici din România, în zilele de 28—29 Iunie a. c. în Palatul Cultural, la care expoziție expune lucrări grafice: Franța, Belgia, Holanda, Cehoslovacia, Germania, Austria, România, etc. Intrare liberă.

Situația agricolă

După rapoartele soșite la ministerul de agricultură, situația agricolă a țării este foarte bună.

În urma ploilor soșite la timp și din abundență, semănăturile din Muntenia, Dobrogea, Oltenia, Banat și Transilvania se dezvoltă foarte frumoase.

Sunt părți din țară unde din cauza secetei semănăturile au suferit.

Printre acestea sunt nordul și centrul Moldovei și nordul și sudul Basarabiei.

Suprafețele bătute de secetă, din fericire, sunt foarte reduse față de întinderea țării.

Atât pășunile cât și pometurile se prezintă excepțional de bune.

Expoziția școlilor de ucenici

Expoziția de desen și lucru de atelier a școlii industriale de ucenici și ucenice din Arad se deschide la 28 Iunie la ora 9 a. m. și va fi deschisă inclusiv 30 Iunie, intrarea gratuită.

Expoziție de imprimate

O frumoasă expoziție de imprimate se aranjează în zilele de 28 și 29 Iunie a. c. în Palatul Cultural din localitate, la care expune lucrări grafice: Franța, Belgia, Holanda, România, Cehoslovacia, Germania și Austria, cu scopul de a propaga dezvoltarea artelor grafice moderne printre lucrătorii tipografi din țară și ridicarea acestora la nivelul tehnicii din Apas.

Indemnăm on. cetățenii să viziteze această expoziție unică în felul ei. Intrare liberă.

D. Beneș hotărât să demisioneze?

Cu prilejul dezbaterilor ce au avut loc în comisiunea senatorială a afacerilor externe asupra expozeului d-rului Beneș, ministrul de externe al Cehoslovaciei, mai mulți senatori socialdemocrați au criticat aspru ultimele sale acte politice și în special felul în care s'a comportat în chestiunea Austriei.

Acresc atac al unor membri ai majorității au afectat puternic pe d. Beneș, care după ce a respins acuzațiile ce i s'au adus, arătând că ele se bazează pe niște declarații neautorizate apărute în presă, a declarat că se simte obosit de atâtea călătorii și eforturi pe cari le cere participarea sa la diversele conferințe internaționale și că ar fi bucuros dacă ar fi scutit pe viitor de asemenea obligații, trecându-le în sarcina altora.

Referindu-se apoi la acuzația că ar fi conștient absent din țară, d. Beneș a declarat că nu înțelege altfel datorită ministrului de externe, de a fi prezent în toate părțile unde aparca intereselor țării o cere.

Declarațiile d-rului Beneș au produs senzație fiind interpretate ca o manifestare a intenției de a demisiona.

În cercurile inițiate se afirmă însă că demisia nu ar putea fi decât formă, deoarece președintele Masaryk nu va accepta demisia celui mai prețios colaborator al său.

Nici o familie românească

nu trebuie să lipsească Duminecă (28 Iunie) dela serbarea, pe care o aranjează Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat, în Pădurița Orașului.

Evacuarea militară a Ruhr-ului se va termina la 15 August

Paris, 25. — Consiliul a aprobat măsurile luate pentru viitoarea evacuare militară a regiunii Ruhr care va trebui să se termine la 15 August.

Ultima oră

Revoluția în Grecia

O nouă lovitură de Stat a militarilor

ATENA. — Precum era de așteptat printre o lovitură de Stat partidul ofițerilor a devenit stăpânul situației. Ajutați de trupe ofițerilor au ocupat edificiile publice.

Generalul Pangalos, a provocat guvernul, ca imediat să-și predea locul. În Salonic, toate edificiile publice sunt ocupate de militari. Funcționarii vechi sunt destituiți și funcționarii noi sunt instalați în grabă.

Statul major al rebelilor, sub conducerea amiralului Hagikiriakos, s'a prezentat înaintea președintelui republiei și a pretins ca guvernul să fie imediat îndepărtat, iar conducerea țării să fie încredințată lor. Președintele Republicii a fost silit a satisface cerințele rebelilor.

N. R. — Nu se poate preciza încă, după amănuntele primite până la acest moment, dacă mișcarea are un caracter monarhist

Consiliul de miniștri dela Sinaia

BUCUREȘTI. — Consiliul de miniștri au ținut ieri la Sinaia o sesiune, în care s'a discutat asupra unui eventual decret lege al cerealelor, care se va promulga după sosirea datelor statistice.

S'a hotărât data alegerilor comunale pentru luna Septemvrie.

Petrescu Comnen, ambasadorul României în Elveția, a prezentat consiliului textul memoriului minorităților, înaintat la Liga Naționali.

O dezmințire oficială

BUCUREȘTI. — Agenția „Rador” este înștiințată din partea guvernului că nu există intenția de a se reînființa ministerul transilvănean.

Așa dar toate șvonurile în legătură cu aceasta cu au nici o bază.

Artistice -- Culturale

Postul A. Cotruș, va publica în urzător "Biblioteca Semănătorilor" din Arad un volum de versuri. În aceeași bibliotecă vor apărea în curând câteva volume datorite cunoștințelor istoricorale ardeleni: Ștefan Meșeu, membru corespondent al Academiei Române.

Căpiva scriitorii se întotdeauna volumul de însemnări literare pe care poetul Al. T. Stamatiad îl va publica în "Biblioteca Semănătorilor".

"Ritmul Vremii", Nr. 5-6 a apărut cu colaborarea d-ilor: M. Dragomirescu, George Dumitrescu, Cornelia Buzdugan, Adrian Hurmuz, Sandu Tudor, Mihail Steriade, Elena Vellescu, D. Murărașu, Ion Gane, Pompiliu Constantinescu, etc. etc.

Redacția și Administrația: Str. Sfinții Voievozi 50, București. Abonamente 100 lei pe an.

"Vlaicu Vodă" și a 4-a ediție. Pieza dlui Alexandru Davila "Vlaicu Vodă" va apărea în curând în a 4-a ediție.

D. V. Părvan, secretarul general al Academiei Române și profesor universitar, se află grav bolnav și va fi operat în cursul săptămânii.

Două membre de onoare ale Academiei Române

Academia Română în urma următoarei propunerii făcute de d. N. Iorga, și semnată de 16 membri, a ales în sesiunea plenară dela 11 Iunie, ca membri de onoare a Academiei, pe d-na Contesă de Noailles: "D-na de Noailles, născută Brăncoveanu, din sângele Bibesților e considerată ca unul dintre cei mai mari poezii ai Franței și Academiei din Bruxelles i-a făcut de curând o primire solemnă.

"Crescăt de mică în străinătate, de o mamă greacă și căsătorită cu un francez, ea nu poate fi făcută responsabilă pentru că împrejurările vieții sale au depășit o de o literatură, căreia i-ar fi făcut glorie. Criticii recunosc însă în scrisul d-nei de Noailles spiritul rasei noastre.

"Declarațiile pe care le-a făcut, că se simte legată de rasa mamei sale nu ne poate ocoli de a vedea în ea un vișat al poporului nostru.

"O propunem ca membră de onoare a Academiei Române."

"În aceeași sesiune, a fost aleasă membră de onoare d-ra Elena Văcărescu, după următoarea propunere semnată de opt membri ai Academiei:

"Subsemnatii avem onoarea a propune ca membră onorifică a Academiei Române pe d-ra Elena Văcărescu — distinsă scriitoare care atât prin opera ei cât și prin munca depusă în străinătate aduce servicii prețioase țării și preșterii ei."

Triumful lui Pirandello la Londra

Faima dramaturgului italian Luigi Pirandello a ajuns repede universală. Înainte și în timpul războiului mondial Pirandello era cunoscut în Italia ca novelist mai mult sau mai puțin apreciat.

În timpul războiului Pirandello a început să scrie piese de teatru. Așa a ajuns celebru.

Zilele trecute s'a jucat la Londra "Henric al IV-lea" de Pirandello, cu trupa italiană a lui Ruggeri, având un succes enorm.

Ziarul "Times" scrie că nebunia, atât tratată poetic de Shakespeare, cât și ironic ca Pirandello la Enrie al IV-lea, oferă în totdeauna un spectacol mișcător, însă devine grozavă în mâinile lui Ruggeri Ruggeri. Vocea sa, privirea, gesturile, continuă ziarul englez, arună o uriașă putere de expresie.

"Morning Post" scrie că Pirandello e un prea mare artist pentru a fi un om de știință și că posedă arta dramatică în vârful degetelor. Al urma pe culmile metafizice și în salturile speculative pe care le oferă publicului e o adevărată răbăttoare intelectuală.

"Westminster Gazette" scrie că Enrie al IV-lea e o operă de-o evidentă dramatică care e vrednică de primirea care i s'a făcut.

Marca poloneză . . . 41 —
Coroana austriacă . . . 31 —
"maghiară" . . . 31 —
"rusească" . . . 6 40 —

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitații de cununie, boțez, petreceri, bilete de vizită, etc., etc.

Tipografia Aradul S. P. A.
Arad, Bulevardul Regina Maria No. 12
(În curte la dreapta).

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Plecarea:			Sosirea:		
Oradia-Mare	personal	3 ³⁰	Teiuș	accelerat	5 ³⁰
Curtici	"	0 ⁰⁰	Timișoara	personal	6 ⁰⁰
Pecica	"	5 ³⁰	Curtici	"	7 ⁰⁰
Timișoara	"	1 ⁰⁰	Jimbolia	"	7 ³⁰
Teiuș	"	4 ³⁰	Săvârșin	"	7 ⁴⁵
Oradia-Mare	accelerat	6 ³⁰	Pecica	"	8 ⁰⁰
Brad	personal	7 ³⁰	Brad	"	8 ¹⁵
Curtici	accelerat	6 ¹⁰	Timișoara	"	8 ³⁰
Curtici	personal	5 ³⁰	Teiuș	"	8 ⁴⁵
Pecica	"	8 ⁰⁰	Brad	accel. mot.	8 ⁴⁵
Curtici	"	7 ³⁰	Oradia-Mare	personal	8 ⁴⁵
Timișoara	"	6 ¹⁵	Curtici	"	9 ⁰⁰
Jimbolia	"	10 ⁰⁰	Timișoara	"	9 ¹⁵
Oradia-Mare	"	10 ²⁷	Curtici	"	9 ³⁰
Brad	"	11 ¹⁴	Pecica	"	9 ⁴⁵
Teiuș	"	12 ⁰⁸	Otlaca	"	1 ⁰⁰
Timișoara	"	10 ³⁰	Timișoara	accelerat	2 ⁰⁰
Săvârșin	"	13 ³⁰	Teiuș	express	2 ³⁰
Pecica	"	14 ⁰²	Brad	personal	1 ³⁰
Curtici	"	9 ⁰⁰	Curtici	express	6 ³⁰
Otlaca	"	14 ⁴⁴	Pecica	personal	1 ³⁰
Curtici	express	23 ³⁷	Teiuș	"	10 ³⁰
Timișoara	accelerat	19 ²³	Curtici	"	10 ³⁰
Brad	personal	16 ¹⁵	Timișoara	"	14 ³⁰
Jimbolia	"	16 ⁰⁰	Oradia-Mare	accelerat	16 ³⁰
Teiuș	express	7 ⁰⁴	Oradia-Mare	personal	16 ³⁰
Curtici	personal	17 ²⁴	Jimbolia	"	20 ³⁰
Pecica	"	18 ³⁰	Curtici	"	20 ³⁰
Brad	accelerat	19 ¹⁰	Timișoara	"	20 ³⁰
Timișoara	personal	12 ³⁰	Pecica	"	20 ³⁰
Oradia-Mare	"	21 ³⁰	Brad	"	20 ³⁰
Teiuș	"	21 ⁰⁸	Teiuș	"	20 ³⁰
Timișoara	"	16 ³⁰	Oradia-Mare	"	2 ⁰⁰
Teiuș	accelerat	0 ⁵⁵	Curtici	accelerat	2 ⁰⁰

Cale Ferate Arad-Podgoria

Valabil dela 31 Maiu 1925.

Economice.

O propunere a comisiei dunărene

BUDAPESTA, 24. — Comisia dunărească a adresat statelor interesate întrebarea, dacă ar fi dispuse să contribuie la realizarea navigabilității Dunării pentru vase de mare. Prin aceasta o mare parte din Europa orientală și centrală ar putea fi intercalată în traficul mondial direct.

Mijloacele hânetii pentru realizarea acestui proiect s'ar procura prin crearea unui fond din contribuțiile statelor dunărene. Ungaria va pune la dispoziție planurile necesare, elaborate încă înainte războiului mondial. Partea principală a acestor planuri se referă la adâncirea albiei Dunării la Porțile de fier.

Comisia dunărească ar fi dispusă să contracteze un împrumut prin Liga Națiunilor pentru realizarea acestui scop.

Dacă acest proiect ar eșua, e vorba să se acorde unei întreprinderi particulare o concesiune pe 50 de ani.

Dela conferința internațională a muncii

Conferința 7-a internațională a muncii dela Geneva a respins anteproiectul de convenție adoptat provizoriu în conferința din anul trecut și care se ocupă de stabilirea repauzului de 24 ore în sticlăriile cu bazin.

Vitoarele conferinței internaționale ale muncii, adică a 8-a și a 9-a vor avea loc în cursul anului viitor.

Conferința 8-a internațională a muncii care se va ține la Geneva, se va ocupa cu chestiunea simplificării ce trebuie adusă controlului emigranților pe bordul vaselor.

Conferința 9-a va studia principiile de codificare internațională a regulilor privitoare la contractele de angajament a marinarilor și principiile generale de inspecție a muncii oamnelor dela munca maritimă.

Deli vitoarele două conferințe internaționale a muncii se vor ocupa prima cu chestiuni de muncă, iar cealaltă cu cea maritimă.

Data ambelor conferințe se va anunța la timp, astfel ca statele membre ale biroului internațional al muncii să aibă vremea să-și pregătească lucrările necesare și să-și numească delegații.

Ministerul muncii român a și primit la-muriri asupra vitoarelor conferințe internaționale.

Despăgubirile de război

Comisiunea centrală pentru acordarea despăgubirilor de război s'a întrunit la ministerul de finanțe luând în discuție chestiunea distribuirii fondului de 250.000.000 prevăzută în bugetul pe 1925.

Intrucât d. ministru de finanțe nu a putut lua parte la această sesiune, comisiunea a luat ncl o hotărâre definitivă rămânând ca propunerile ce s'au făcut de către membrii

comisiunii să fie supuse dlui ministru de finanțe, pentru ca într-o sesiune ulterioară să se hotărască asupra modalităților distribuirii fondului.

Situația încasărilor de timbru pe Ianuarie-Mai

Încasările de timbru și înregistrare pe Iunie Ianuarie-Maiu crt. se cifrează la 812.013.380 lei, față de 657.415.365 lei anul trecut.

Prevederile bugetare au fost depășite cu 200.223.530 lei.

— 00 —

Dovizale și valuta.

Radon, 26 Iunie.

Zarboi		Cursul	
Berlin	122.26	122.02	50
Amsterdam	206.42	206	75
New-York	515	515	—
Londra	2503.50	2503	75
Paris	2370	2370	—
Milano	1902.50	1880	—
Praga	1525	1525	—
Budapesta	7255	72.50	—
Belgrad	890	890	—
București	237	237.50	—
Varsavia	9912.50	9912	50
Viena	7255	7255	—

Cursul dovizelor București

pe ziua de 26 Iunie 1925.

	Cursul	Oferta
Paris	10.22	—
Berlin	—	—
Londra	1064	—
New-York	217.75	—
Italia	814	—
Bruxela	42	—
Viena	30.50	—
Budapesta	—	6.30
Praga	—	—

	Cursul	Oferta
Napoleon	805	—
Mări	51.50	—
Leva	140	—
Lira otomana	114	—
Sterline	1050	—
Francuzi	10.50	—
Elvețieni	41.50	—
Italiani	8.20	—
Drachme	365	—
Dinari	365	—
Dolari	216.25	—

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane						Trenuri de persoane					
2	4	6	8	10	Klm.	1	3	5	7	9	11
Arad-Ghioroc						Ghioroc-Pâncota					
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a					
510	500	1130	1440	1900	—	715	957	1334	1634	2034	2334
514	504	1134	1444	1904	1.1	712	954	1331	1631	2031	2331
534	811	1144	1451	1911	2.5	705	947	1327	1634	2031	2331
530	820	1149	1459	1919	6.7	657	936	1316	1620	2036	2325
539	829	1159	1469	1929	11.0	647	929	1306	1616	2036	2318
544	834	1204	1514	1934	12.9	641	924	1301	1611	2031	2311
553	843	1213	1523	1943	16.3	632	915	1292	1602	2032	2306
604	854	1224	1534	1954	21.4	621	904	1281	1591	2031	2306
607	857	1227	1537	1957	22.3	617	900	1237	1547	2007	2316
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane					
102	104	106	108	110	Klm.	101	103	105	107	109	111
Ghioroc-Pâncota						Ghioroc-Radna					
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a					
617	900	1237	1547	2007	—	600	838	1228	1538	1938	2338
622	904	1242	1552	2012	1.1	602	835	1234	1544	1944	2341
631	912	1251	1561	2021	4.7	591	827	1215	1525	1945	2331
650	920	1260	1570	2030	11.5	584	819	1206	1516	1946	2326
659	930	1268	1578	2038	13.6	575	820	1197	1507	1947	2321
707	945	1287	1597	2057	16.3	510	814	1138	1448	1908	2308
712	950	1292	1602	2102	19.9	511	809	1133	1443	1903	2303
718	956	1298	1608	2108	20.7	505	803	1127	1437	1857	2297
722	1000	1342	1652	2112	22.2	500	758	1122	1432	1852	2292
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane					
202	204	206	208	210	Klm.	201	203	205	207	209	211
Ghioroc-Radna						Ghioroc-Radna					
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a					
617	900	1237	1547	2007	—	605	836	1229	1539	1939	2339
625	907	1245	1555	2015	2.3	538	830	1222	1532	1932	2338
635	916	1255	1565	2025	5.4	548	831	1212	1522	1932	2338
643	924	1303	1613	2033	9.1	540	833	1204	1514	1934	2337
651	930	1311	1621	2041	10.0	532	827	1156	1506	1926	2327
702	940	1322	1632	2052	13.9	520	816	1144	1494	1914	2317